

MARKO KREMŽAR

NAKLJUČJA ŠEPETAJO

Kot veren človek ne verjamem v naključja. Morda me zato spreleti po hrbtu, kadar nanje naletim, pa rečem potem, da gre pač za „slučaj“.

Pred nekaj meseci smo praznovali desetletnico osamosvojitvenega plebiscita. Čez nekaj mesecev bomo obhajali desetletnico slovenske državnosti. Ob teh pomembnih obletnicah se zavemo še lažje kot sicer, kako uspešno je republika Slovenija prešla v desetih letih tranzicije od enostrankarskega, „socialističnega enoumja“ do večstrankarskega „kapitalističnega enoglasja“. Res da je podoben razvoj mogoče opaziti tudi v drugih državah nekdanjega sovjetskega bloka, a v Sloveniji je bila komunistična metamorfoza izpeljana skoraj brezhibno.

Člani nekdanje partije, bivši komunisti, si zdaj že lastijo zasluge za ustanovitev slovenske države, (kateri so prvotno nasprotovali), za večstrankarsko demokracijo, (ki so jo pol stoletja preganjali), in celo za spremembo socialno gospodarskega modela, (za katerega so njihovi predniki drugače misleče rojake morili in zapirali). To in še marsikaj bi predstavniki kontinuitete radi spregledali. Kar pa včasih spregledamo tudi demokrati, je to, da so bile pri nastajanju slovenske države prisotne še drugačne silnice.

Odpor nekdanjemu režimu se je prvič javno pojavil v poletju 1989, ko so na vojaškem sodišču v Ljubljani sodili četverici. Marsikdo se bo spomnil, da je bil glavni obtoženec v takratnem procesu Janez Janša. Malokdo pa je opazil čudno naključje, da je bil omenjeni obtoženec, ki je stal pred vojaškimi sodniki totalitarnega režima, sin domobranca. Niti Janša sam ni vedel takrat, da je njegov oče eden od redkih domobrancev, ki jih je božja previdnost rešila iz brezna.

Redko se tudi spomnimo, da je omenjeni proces potekal v vojašnici, ki se do današnjih dni imenuje „domobranska karnata“. To ime je dobila vojašnica še v dobi starega avstrijskega imperija, ker je v njej domoval slovenski domobranski polk. Kot takrat je tudi kasneje pomenilo to ime slovenskega vojaka, ki je bil pripravljen braniti svojo domovino in dom.

Prva protestna manifestacija proti režimu se je zgodila v tistih dneh pred

krajem, kjer so četvorico sodili. Gotovo je naključje, da se ulica, katero so ob tej priložnosti mlade oporečnice in oporečniki pokrili s cvetjem, imenuje „roška“. To ime bi lahko prišlo od Roža, ki je ena od koroških dolin, ali pa od Roga, kjer počiva velik del pomorjene domobranske vojske. Roška ulica, posuta z rožami, je bila zunanji znak pričetka konca totalitarnega režima komunistične partije v Sloveniji.

Ustanovila se je prva demokratična opozicija, DEMOS, ki si je izbrala za predsednika dr. Pučnika, ki je prišel iz emigracije. Po volitvah je po nepričakovnem naključju prevzel mesto predsednika prve slovenske demokratične vlade Lojze Peterle, tudi sin domobranca, ki je ostal živ, ker se je njegov likvidator sredi gozda skesal. Veliki osamosvojitveni plebiscit je povezal ves slovenski narod v eno samo voljo. To se je zgodilo slučajno na predvečer krščanskega praznika miru, to je dan pred božičem.

Slovenska državna samostojnost je bila po stoletjih upanja in želja razglašena v mesecu juniju. Vsi vemo, da je mesec junij že nad pol stoletja posvečen spominu na žrtve komunističnega nasilja in še v posebni meri na pomorjene domobrance, na slovensko narodno vojsko. Zaradi tega naključja je spomin na pričetke slovenske državnosti za vedno povezan s spominom na rojake, ki so jih po vojni in revoluciji pomorili komunisti. To so bili ljudje, ki so morali umreti, ker so branili pravico do svojega prepričanja in do demokratičnega sožitja med Slovenci. Zato je prav, da je mesec njihove žrtve tudi mesec naše državnosti.

Vse to je naprednim materialistom, ki danes vladajo slovensko državo, malo mar. Manj pozitivistično usmerjeni rojaki pa lahko slutimo v omenjenih naključjih čudovito nit, ki se ne pretrga kljub našim slabostim.

Pretrseljivo naključje je tudi, da se je deset let po osvoboditvi in državni osamosvojitvi zbrala slovenska katoliška sretna v Škofjovih zavodih. Sinoda, namenjena prenovi in poglobitvi verskega življenja na Slovenskem, je potekala v zgradbi, ki je bila po koncu vojne in revolucije eno največjih koncentracijskih taborišč v Slo-

Nad. na 2. str.

Prst laži pred stolnico

Mestna občina Ljubljana je nameravala za dan žena 8. marca postaviti nazaj spomenik „laži“, ki je stal med stolnico in škofijo in je bil pred leti odstranjen. Prikazoval je v škofijo naperjen prst in tekst, ki je obtoževal škofa Rožmana, da je dal po okupatorju razgnati žensko demonstracijo za izpustitev zapornikov in internirancev pred stolnico v letu 1943. Vsa Slovenija je vedela, da je ta spomenik bil naperjen proti škofu Rožmanu in proti Cerkvi na Slovenskem.

Laži v zvezi z omenjenim spomenikom so se ponavljale več desetletij in se ohranile do danes. Škof in generalni vikar Stanislav Lenič se je že leta 1984 odločil, da kot očividec javnosti da izjavo o tem dogodku. Stanislav Lenič je bil takrat tajnik škofa Rožmana. Kot priča dogodka je čutil dolžnost, da zaradi resnice opiše takratno dogajanje in je poročilo bilo takrat dostavljeno krajevni skupnosti Stara Ljubljana in prepis poslan Verski komisiji. Besedilo glej posebej.

Naj omenimo še to laž, da po originalnih dokumentih prirediteljev tistih medvojnih demonstracij pred škofijo sploh ni bilo nobenih manifestacij, (policija je zastražila vse dohode k škofiji) in je k škofu Rožmanu lahko prišlo le nekaj posameznic (po radio Ognjišče). Tako da je vse skupaj ena

sama gorostastna proticerkvena laž!

Danica Simšič, levičarska mestna svetnica, je pred dobrim letom dala pobudo za vnovično postavitve spomenika, županja Vika Potočnik pa je to z veseljem sprejela, posebej ker so medtem „prebarvani komunisti“ spet dobili vso oblast.

Ko se je zvedel ta namera, so vsi tisti demokratični Slovenci, ki niso izgubili spomina, takoj protestirali.

Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode je v pismu predsedniku vlade Janezu Drnovšku napovedal tudi možnost javnih protestov duhovnikov in vernikov, ki vidijo v ponovni postavitvi spominskega obeležja „nekoristno izzivanje“, apostolski nuncij Farhat je v pismu predsedniku države Milanu Kučanu odločno izrazil svoje nasprotovanje ponovni postavitvi sramotilnega stebra pred ljubljansko stolnico, nadškof Šuštar pa je pisal ljubljanski županji Viktoriji Potočnik in napovedal, da se bo v primeru ponovne postavitve spomenika odrekal nazivu častnega meščana.

Protestniki, ki so za to zvedeli, so se 7. in 8. marca zbrali pred stolnico in ogorčenje nad načrtom mestnih oblasti izrazili tudi s podpismi. Zbrali so približno 1.500 podpisov. Na nadškofijo pa je prispelo tudi precej telegramov in faksov. Odzvali pa so

Nad. na 2. str.

Demonstracije žensk pred škofijo v letu 1943

Podpisani kot očividec obeh demonstracij žena pred škofijo med zadnjo vojno izjavljam naslednje:

1. Dobro se spominjam, da so med zadnjo vojno ljubljanske ženske dvakrat demonstrirale po Ljubljani zaradi zaprtih in interniranih mož in sinov. Obakrat so demonstracije začele pred italijansko vojaško komando v tedanji Zvezdi, sedanji Trg revolucije, nato nadaljevale pred sedežem Visokega komisarja Graziolijskega na Prešernovi, kjer je sedaj sedež Izvršnega sveta. Vsakemu človeku mora biti razumljivo, da so italijanski okupatorji bili tisti, ki so poklicali policijo, ki je nato ženske razgnala tudi z vodnimi curki.

2. S Prešernove ceste so policisti gnali ženske naprej, šle so do Resljeve ceste, Zmajskega mostu in prišle na sedanji Ciril Metodov trg pred škofijo. Zadaj za njimi policisti z vodnimi brizgalnami. Prve so šle mimo škofije z raznimi klici in nekdo je moral zakleniti glavna vhodna vrata, da na samo škofijo niso prišle.

3. Pri drugi demonstraciji, verjetno je bilo to 21. junija 1943, so spet po isti poti ženske policisti prignali do škofije. Štiri žene so prišle v prvo nadstropje in so zahtevale, da hočejo govoriti s škofom. Podpisani je šel osebno k škofu v drugo nadstropje in mu povedal, da želijo štiri ženske priti v avdienco, da bi posredoval za zaprte može in sinove. Povedati moram, da je škof stanoval na drugi strani škofije, v

sobah, ki so obrnjene proti Ljubljani, in zato nobene demonstracije ni videl, kaj šele da bi on naročil policiji, naj jih s silo razžene. Tako je namreč napisano na spomeniku pred škofijo, kar je popolna neresnica.

Škof mi je naročil, naj žene pripeljem k njemu in sem to tudi storil. Sprejel jih je kakor vsakega gosta v salonu, jim ponudil sedeže in nato poslušal njihove pritožbe in prošnje. Povedal jim je, kaj vse je že storil za rešitev zaprtih in internirancev, koliko potov je kljub notranjemu odporu naredil do okupatorja. Ko so mu konkretno navajale imena svojih, si je škof imena zapisal v svoj notes in obljubil, da bo spet in spet posredoval. Nato sem sam osebno te žene pospremil iz njegovega stanovanja.

To in samo to je čista resnica. Spomenik, ki je pred stolnico, je mesto, kjer se že toliko let oznanja popolna neresnica o krivdi škofa Rožmana glede razganjanja demonstrantk. To toliko težje in z bolečino občutimo, ko imajo vodiči, ki vodijo razne skupine po Ljubljani, naročilo, da pri tem spomeniku vedno govorijo, kako je škof dal razgnati ženske s policijo, včasih celo trdijo, da je dal škof streljati na ženske.

Nerazumljivo je, zakaj poročila vedno govorijo samo o demonstraciji pred škofijo, nikoli pa ne o demonstraciji pred Italijani.

Stanislav Lenič

škof in generalni vikar

Ljubljana, dne 7. junija 1984

STRAN 3:

50 let SPD v Bariločah

Nemškogovoreča skupnost v Sloveniji

Zunanja ministra Slovenije in Avstrije Di-mitrij Rupel in Benita Ferrero-Waldner sta se dogovorila za natančno poimenovanje nemškogovoreče skupine v Sloveniji in tako odprla pot za sprejetje dvostranskega kulturnega sporazuma. Ministra sta se dogovorila tudi za konferenco v Sloveniji, na kateri bodo zgodovinarji in pravniki preučili težavna vprašanja iz časa druge svetovne vojne in po njej. Po zgledu izjave o spravi, ki sta jo leta 1997 sprejeli Nemčija in Češka, bi lahko po Ruplovih besedah slovenski in avstrijski parlament morda „čez leto dni“ sprejela deklaracijo, ki bi obravnavala probleme iz vojnega in povojnega časa. Avstrijska ministrica je zagotovila, da Avstrija podpira Slovenijo na njeni poti v EZ, Rupel pa je poudaril, da Slovenija pričakuje tudi to, da

dvostranska odprta vprašanja ne bi postala predmet reševanja na multilateralni ravni.

Po mnenju avstrijskih svobodnjakov je dogovor, da se v slovensko-avstrijskem kulturnem sporazumu nemškogovoreča skupina v Sloveniji priznava kot „etnična skupina“, „majhen napredek“, ki pa je le prvi korak. Ker dogovor ne predvideva enakega položaja, kot ga ima npr. italijanska manjšina, pa se pojavlja „sum, da gre za poskus zagotovitve alibija“.

Poslanka avstrijskih Zelenih pa je izjavila, da bo imelo priznanje nemškogovoreče narodne skupnosti v Sloveniji tudi v Avstriji pozitivne posledice. Menila je, da bi morala Avstrija sedaj storiti enako kot Slovenija, namreč priznati Slovence na avstrijskem Štajerskem kot narodno skupnost.

Slovinci v Argentini

50. obletnica SPD Bariloče

SPD si je za to praznovanje zamislilo res zahteven spored, ki naj bi v desetih dneh zajel najbolj priljubljene planinske vzpone, kulturne prireditve, ogledov diapozitivov in filmov, gledališko igro in zaključno slavnostno kosilo s podelitvijo priznanj, priložnostnimi govori in omembo vseh, ki so nam v teh dneh pošiljali čestitke ali bili kakorkoli zaslužni za uspešno udeležbo v SPD, od prvih začetkov do danes.

Lepa doživetja in prazničen duh po vrnitvi izpod bivaka „Pod Skalco“, so nas kar okrepili pri nadaljevanju naših načrtov.

Še isti večer je odpravnik poslov in opolnomočeni minister na slovenskem veleposlaništvu v Argentini Tomaž Kunstelj povabil ves odbor na večerjo v imenu države Slovenije v zahvalo za požrtvovalno delo.

V ponedeljek si je skupina gostov iz Slovenije ogledala bližnjo okolico z vsemi lepotami številnih jezer in gora, potem pa obedovala na razgledni točki Campanaria na povabilo družine Jerman. Skupini so se v popoldanskih urah pridružili številni starejši rojaki in z njo obiskali gorniško pokopališče pod goro López, kjer počivata že dva slovenska gornika, dr. Vojko Arko in prof. France Bergant. Skupina gornikov iz Slovenije je na grob dr. Arka položila lepo spominsko obeležje v obliki lipovega lista in se s slovensko molitvijo in pesmijo poslovila od nje.

Grob dr. Vojka Arka s spominsko obeležbo

V večernih urah je veliko število rojakov, pomnoženih z obiskovalci iz Slovenije in Buenos Airesa, do zadnjega kotička napolnilo jedilnico hotela „Carantania“, v kateri se je začel kulturni spored. Pozdravnim besedam Franca Zabukoška, vodje

gorniške skupine iz Slovenije, so sledili pozdravi in čestitke raznih prosvetnih ustanov iz Slovenije in planinskih društev iz Švice in Koroške. Prejeli smo tudi priznanje Planinske zveze Slovenije in njeno vabilo k članstvu, poleg 235 društev v Sloveniji in zamejstvu. Čestitke smo prejeli tudi od slovenskega Gorniškega kluba „Skala“, Gorniškega kluba Savinjske doline - Luče, PD Celje, od Slovenskega Svetovnega kongresa, PD Triglav iz Zürich in PD Dr. Henrik Tuma. Svoje pozdrave in čestitke je poslalo tudi Planinsko društvo pokrajine Vorarlberg iz Avstrije, Folklorno društvo iz Komende, Združenje slovenskih katoliških pedagogov ter pisatelj Tone Kuntner.

V nadaljevanju je žup. Janez Rihar iz župnije Moste - Fužine in vodja Rafaelove družbe predstavil predavanje s prikazom diapozitivov pod naslovom „Slovenija po drugi svetovni vojni“. Predvajal je drobce vsakdanjih dejavnosti naših beguncev v taboriščih Spittal in Pegezz pri Lienzu na področju šolstva, športa, rokodelstva, zdravstva in književnosti. Predavanje je zaključil z odhodom v begunstvo po svetu, tudi v Argentino. Zadnji posnetki so bili posvečeni Rafaelovi družbi in njegovemu „odprtemu oknu“ v domovino za vse izseljence in spominskemu obisku v Kočevskem Rogu z našimi abiturienti. Sledilo je povabilo vsem navzočim na srečanje treh Slovincij, ki ga Rafaelova družba prireja vsako leto 1. avgusta z romanjem na Svete Višarje.

Kot zgodovinski dokument je Rihar še predvajal črnbeli nemi film o obisku škofa Rožmana v Barilochah 10. aprila 1957. leta.

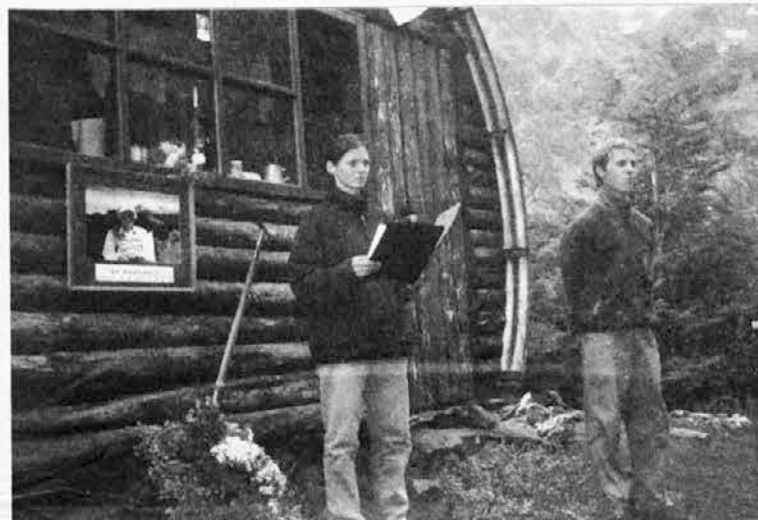
Sledilo je predavanje Marjana Marinška o dolgem in plodnem življenju slikarja Maksima Gasparija in s predstavitvijo njegovih številnih razglednic.

G. Marinšek nam je še mojstrsko zaintrigiral na citre in nam z diapozitivnimi posnetki predstavil svojo ožjo domovino Kozjansko v različnih letnih časih.

V pogovoru z rojaki, ob slankem prigrizku, za katerega so tudi gostje iz Slovenije prispevali domače salame ter vino in medico, smo zaključili bogat večer.

V torek je bil na sporedu izlet do kočice Otto Meiling pod Tronadorjem in za bolj izkušene vzpon na Argentinski vrh, če bi vreme dopuščalo. Med nami je še vedno odmevala nedavna tragična novica o smrtni nesreči šestih vojaških tečajnikov pod vrhom Tronadorja, kljub temu smo sklenili, da bomo spoštovali objavljeni načrt. Skupino 22. planincev iz Slovenije sta tokrat spremljala le Boris Kambič in Irena Žužek iz Bariloče.

Že ob dolgotrajnem pristopu do kočice Meiling so se preko troglavega vrha najvišje gore v našem predelu Patagonije začele poditi bele megle. Če ima Tronador kapo

Slovesnost na Capilli: Marija Arnšek ml. in Matjaž Kambič

na glavi, se bo vreme pokvarilo in napoved takorekoč vedno drži. Fotografski aparati so zato hiteli lovit posnetke, preden bi se orjak nad brezmejno gmoto večnega ledu dokončno skrnil. Pred leti je izkušen gornik iz Slovenije spoštljivo snel klobuk ob pogledu na veličastno pojavo ugaslega vulkana in vzkliknil: „Saj to ni gora, to je celo pogorje!“

Že ob večernih urah je okrog planinske kočice, v kateri je skupina prespala, razsajal vihar in proti jutru se je ulilo. Po nekaj urah ni kazalo, da bi se vreme kaj spremenilo, in skupina se je še vedno v dežju vrnila v dolino. V gorah je pač vreme najvišja sila, ki odloča, hvala Bogu pa kljub premočeni opremi ni bilo prehladov.

Korajža velja, so si želeli vsi, ki so se že dva dni kasneje podali na „našo goro“ Capillo, čeprav je bilo vreme še vedno kislo in vetrovno. Težko bi opustili vzpon na „zdomski Triglav“, na katerem se je idejno spočelo naše društvo in ki v podobi križa na vrhu ponazarja našo človeško usodo, pa tudi naše upanje: „In hoc signo vinces“ (V tem znamenju boš zmagal).

Med domačimi in gorniki iz Slovenije se nas je zbralo 34 oseb v pristanišču, kjer nas

Ivan Arnšek st. in Franc Zabukošek sta odkrila ploščo z novim imenom dr. Vojka Arka

je čakala ladja „Prefectura Naval Argentina“ in nas prepeljala čez jezero do vznožja gore. Vrh se nam je skrnil v oblakih, ko smo se vzpenjali po naporni, strmi poti, na kateri so manj pripravljeni potrebovali nekaj pomoči z vrvo. Bariloška skupina se je kot običajno razlikovala po velikem starostnem razponu, najstarejši Ivan Arnšek st. 73 let, najmlajši Luka Mavrič, 8 let, komaj 22 mesecev stara Alenka Mali pa je udobno napredovala navzgor na atijevem hrbtu.

Ko so se že zbrali pri koči, se podprli z malico in ogreli ob ognjišču, je začela slovesnost poimenovanja bivaka „Slovenija“ z imenom „dr. Vojka Arka“. Kratke Nad. na 4. str.

Zgoraj: Janez Rihar med mašo v spomin dr. Arka in vseh, ki so nosili križ na goro. Berilo bere Ivan Arnšek st., ministranti pa so: Aleks Grohar, Luka Mavrič in Marko Magister.

Desno: Slika dr. Arka, gorske rože in cepin ob bivaku

Med govorom Franca Zabukoška na Arkovem grobu

Zgoraj: Skupina Bariločanov na vrhu Capille ob križu.

Spodaj: Vsi gorniki ob bivaku.

ARH. ANDREJ DUH

(2)

„Čakala jih je Kordiljera“

Govor pod Skalco ob 50-letnici ustanovitve SPD

Društvo se je počasi razvijalo v bolj splošno organizacijo. Tako lahko beremo v zapisniku predsedniško poročilo Franceta Jermana na občnem zboru leta 1967:

„Čisto logično in prav smo storili, da smo Društvu počasi dali druge funkcije in naloge, poleg planinske, ki so se v naši mali skupnosti pokazale kot potrebne. Seveda so nas pri tem doletele čisto druge naloge, ki smo jih z večjim ali manjšim navdušenjem sprejeli.

Z eno besedo, iz našega SPD je nastalo navadno prosvetno društvo, če ga smem tako imenovati, ker se za kulturo in prosveto nismo kaj posebej brigali. Pa ravno tu ne smemo ostati malobrižni. Radi naroda in naše mladine, ki kaj hitro raste, je nujno potrebno, da prenehamo z životarjenjem in vsaj od časa do časa damo kaj več od sebe. Naj nas ne moti ime Društva, glavno je, da smo pod svojo streho, koder se bomo nemoteno pogovarjali med seboj in z našo mladino po naše (po slovensko) - če ne več, s tem bomo že dosegli svoj namen.“

Tako je v kulturno-prosvetni dejavnosti že leta 1961 začela delovati slovenska osnovna šola „Jakoba Aljaža“, imenovana v spomin planinskemu župniku in narodnemu zaslužnemu možu. Prva učiteljica je bila Milena Arko, leto kasneje je priskočila na pomoč Zora Grzetič.

Slovenski srednješolski tečaj, katerega

Arka. Odkritje plošče z novim imenom sta simbolično izršila Ivan Arnšek st. in Franc Zabukošek, ki je potem navzoče nagovoril. Tudi Janez Rihar je povedal nekaj lepih misli o gori v oblakih, ki jo je primerjal z goro Sinaj. V imenu mladih je nekaj spominov na vzgojno delo dr. Arka povedal še Matjaž Kambič in s tem zaključil svečanost. Proti večeru je župnik Rihar daroval sveto mašo v spomin dr. Arka in vseh, ki so nosili križ na goro. Med prošnjami je priporočil Bogu zdravje Dinka in da bi bili vsi Slovenci eno. Poprosil je tudi za lepo vreme.

Zahladilo je, še vedno pa je rahlo deževalo, ko smo se po večerji ob ognju in v prijetnem pogovoru odpravljali spat.

Zjutraj ni več deževalo, vrh pa so še vedno prekrivali oblaki, zato se del skupine ni odločil za vzpon. Nekateri so ostali v koči, nekaj se jih je odločilo za nižje ležeč greben „Pico Blas“, ostali pa smo se podali na sam vrh. Že sredi poti je posijalo sonce in nam dalo novih moči. Presenetila nas je debela snežna odeja pod samim vrhom, nad nami pa je radovedno in v neposredni bližini začela krožiti jata kondorjev.

Zaradi snega, ki je pričal o lanskim hudi zimam, in nekaterih plezalnih oprijemov v zadnjem delu, sta Klemen Mali in Matjaž

Žužek napela varovalno vrv, da bi vsa skupina varno prispela na vrh. Vseh dvajset planincev nas je potem uživalo na soncu ob križu, si čestitali in se podpisovali v knjigo vzponov, tudi osemletni Lukec, ki je lahkotno prehodil težavno pot. Mala Alenkica pa bi skoraj sama pobegnila navzdol, ko je zagledala jezersko gladino, tako daleč a vendar tako blizu v kristalno čistem ozračju. G. Zabukošek nam je še pojasnil skalaško geslo, odslej zapisano v knjigi vzponov poleg imen vseh udeležencev na vrhu ob 50. obletnici SPD.

Po spustu smo še pospravili kočico in obesili sliko dr. Arka, potem pa hiteli navzdol do jezera, kjer nas je ob petih popoldne že čakala ladja. Sprejel nas je Milan Magister ml. s toplim čajem in obloženimi kruhki, ki so se nam nebeško prilegli.

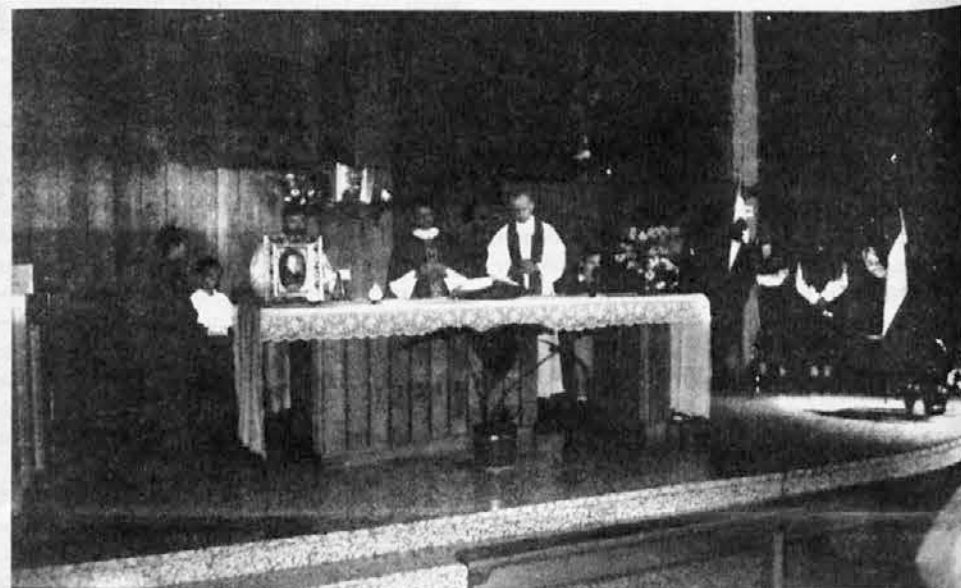
Krona sobotnega praznovanja pa je bila veseloigra „Pričarani ženini“ v mestni dvorani „Biblioteca Sarmiento“, ki so jo napolnili naši rojaki, tudi „utrujeni planinci“. Z veseloigro pisatelja Vladanova in v režiji Blaža Mikliča nas je obiskala skupina igralcev Našega doma San Justo, ki je žrtvovala

svoj čas in stroške za potovanje, da je počastila našo obletnico. Vsem se od srca zahvaljujemo za izvrstno igro in pripravljenost, da kljub razdaljam ostajamo povezani z ostalimi slovenskimi Domovi.

Zelo dobro so bile izbrane vloge igralcev, odlično odigrane in so zato prejeli navdušeno ploskanje prisotne publike, enako tudi njihov režiser Blaž Miklič, ki je v igro vložil veliko dela in naporov. Scenerijo je za manjši oder mojstrsko priredil Tone Bergant po načrtih Toneta Oblaka.

V nedeljo zjutraj smo se zbrali v neverjetno velikem številu pri maši v cerkvi Marije Pomočnice, ki so jo skupno darovali za vse pokojne člane SPD in za vse slovenske gornike, ki so preminili v bariloških in patagonskih gorah, prelat dr. Jure Rode, delegat slovenskega dušnega pastirstva, župnik Janez Rihar, vodja Rafaelove družbe in Branko Jan CM, naš bariloški župnik. Še pred mašo nam je zaigral na citre g. Marinkšek, med mašo sta blagoslov prejela tudi nova slika in kip blaženega škofa Slomška, darilo gorniškega kluba Zgornje Savinje.

Konec prihodnjic

Slavnostna sv. maša v cerkvi Marije Pomočnice.

Od leve: ministranti Marko Magister in Luka Mavrič, duhovniki Branko Jan, Janez Rihar in Jure Rode, ministrant Nikolaj Grohar in z zastavami Monika Kambič-Mali, Mihaela Jerman in Matjaž Kambič.

nam to tudi govori o skoraj stoletni zgodovini Slovencev v severozahodnem delu argentinske Patagonije.

Poleg patra Perniška je tudi župnik Albin Avguštin „šumske brate“ velikokrat spremljal v hribe in kasneje tudi prof. France Bergant, ki danes počiva v gorniškem pokopališču pod Lópezovimi stenami. Kot mnogo drugih duhovnikov, ki so nas obiskovali, sta nudila možnost slovenske maše. Naš dušni pastir Branko Jan pa že od leta 1985 redno bere mašo v kapeli zavoda María Auxiliadora.

Po tridesetletnici Društva so že priletni „šumski bratje“ in tudi njihovi mladi potomci začeli sekati gozd in odpirati novo stezo in sicer na isti gori Capilla, kjer se je društvo začelo. Tudi ta steza je bila dopolnjena s postavitvijo novega bivaka, imenovali smo ga „Slovenija“ in je bil otvoren leta 1996 za vse andiniste in ljubitelje narave in lepote Andov.

Seveda letijo misli nazaj v spomine in skušajo razumeti, zakaj ne več „šumski bratje“, zakaj Društvo. Društvo zato, ker so šumski bratje že takrat razumeli, da se bomo Slovenci kot skupnost ohranili na tuji zemlji samo v okviru slovenske organizacije in se na tak način vključili v življenje bariloške skupnosti.

Danes lahko rečemo s ponosom, da slovenska zastava vsako leto svobodno plapolna na Trgu mednarodnih skupnosti v središču Bariloča.

Že na začetku sem omenil, da je eden izmed ciljev, ki so si jih zastavili šumski bratje, bil postaviti križ na Capilli. Zdaj že več kot štirideset let stoji na vrhu, v spo-

min mrtvim v gorah in v vojni ter revoluciji. Spominja nas tudi na križ na Kredarici. Križ na Capilli je tudi simbol najmočnejše značilnosti slovenskih izseljencev v Argentini. Upanje v Boga in globoka narodna zavest je omogočila obdržati pravi slovenski duh skozi pol stoletja tudi tukaj v daljni Patagoniji.

Zopet povzamem besede Frenka Jermana... „Utrujenost, ki jo še nekoliko čutimo v sklepih, nas še posebno spominja na najnovejši podvig. Postavitve križa na Capilli... železen križ, ki bo poznim rodovom pričeval tudi o našem narodu. Na bronasti plošči križa se blešči napis: „IN HOC SIGNO VINCES“ - „v tem znamenju boš zmagal“.

Ne pozabimo, da niso to prazne besede, in mar naj bi bil tja v en dan ves naš trud, da smo to znamenje spravili na vrh gore? Ne, dragi rojak, ljubi naravo, ker je lepa, zato jo obiskuješ, zato plezaš na vrhove gora, da gledaš pod seboj stvarstvo. Mar nismo za to lepoto dolžni Bogu hvalo? S kakšnim veseljem in potem, ko smo bili že utrjeni, s kakšno voljo smo nosili vsak svoj del bremena ter se tako bližali vrhu utrjeni, a vendar dospeli smo. Križ stoji. Ali ne bi tudi v svojem vsakdanjem življenju tako potrpežljivo nosili vsak svoj križ in drugemu pomagali, kot na poti navzgor. Le tako bo imelo znamenje na vrhu Capille za naš pravi pomen in tedaj šele bo križ zares trdno stal tudi v naših srcih“.

Pol stoletja je minilo, mnogo tistih mladih fantov že ni več med nami. Ampak njihova volja, zagon, delo, ideali, so bogata

Konec na 6. str.

